

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2014/2143(INI)

6.11.2014

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro rozvoj

EU a globální rámec pro rozvoj po roce 2015
(2014/2143(INI))

Navrhovatelka: Malin Björk

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979;
  - s ohledem na čtvrtou světovou konferenci o ženách, která se konala v srpnu 1995 v Pekingu, na deklaraci a akční platformu přijatou v Pekingu a na následující výsledné dokumenty přijaté na zvláštních zasedáních OSN Peking +5 dne 9. června 2000, OSN Peking +10 dne 11. března 2005 a OSN Peking +15 dne 2. března 2010 o nových činnostech a iniciativách zaměřených na uplatňování Pekingské deklarace a akčních platforem;
  - s ohledem na provádění akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD), která se konala v Káhiře v roce 1994, kdy světové společenství uznalo a potvrdilo, že sexuální a reprodukční zdraví a reprodukční práva jsou základním předpokladem udržitelného rozvoje;
- A. vzhledem k tomu, že právy žen se explicitně zabývají rozvojové cíle tisíciletí, a sice rozvojový cíl tisíciletí 3 prosazováním rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen a rozvojový cíl tisíciletí 5 zlepšováním mateřského zdraví, vzhledem k tomu, že další tři cíle se týkají životních podmínek žen a dívek: všeobecné dosažení základního vzdělání (rozvojový cíl tisíciletí 2), snížení dětské úmrtnosti (rozvojový cíl tisíciletí 4) a boj proti HIV/AIDS, malárii a dalším chorobám (rozvojový cíl tisíciletí 6);
- B. vzhledem k tomu, že členské státy se zavázaly prosazovat rovnost žen a mužů v dvanácti kritických oblastech stanovených v rámci Pekingské akční platformy; vzhledem k tomu, že ve svém přezkumu provádění po 15 letech dospěla Rada k závěru, že ve většině těchto oblastí práva žen nejsou dosud zajištěna;
- C. vzhledem k tomu, že EU se zavázala k akčnímu plánu EU pro rovnost žen a mužů a posilování postavení žen v rámci rozvojové spolupráce (2010–2015), který je však prováděn extrémně pomalu, jak zdůraznily závěry ze zasedání Rady dne 19. května 2014;
- D. vzhledem k tomu, že ačkoli rozvojové cíle tisíciletí dosáhly v zemích se středními příjmy a v rozvojových zemích úspěchů, pokrok v naplňování cíle rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen je smíšený, přičemž cíl 3 zůstává do velké míry nenaplněn;
- E. vzhledem k tomu, že rozvojový cíl č. 5 je cílem, v jehož případě bylo dosaženo nejmenšího pokroku, a že informace o právech, včetně antikoncepce a umělého přerušování těhotenství, jsou základním prvkem posílení společenského postavení žen, jelikož se odhaduje, že každý den na světě zemře 800 žen v důsledku komplikací během těhotenství či porodu a přibližně 222 milionů žen v rozvojových zemích nemá přístup k bezpečným a moderním metodám plánování rodiny, přičemž poměrná část rozvojové pomoci zaměřená na oblast plánovaného rodičovství z celkové globální pomoci v oblasti zdraví klesá;

- F. vzhledem k tomu, že ženy a dívky tvoří více než 60 % osob nakažených virem HIV a zůstávají tak i nadále v epicentru pandemie HIV (viz rozvojový cíl 6);
- G. vzhledem k tomu, že v rozvojových politikách jsou ženy klíčové; vzhledem k tomu, že posílení postavení žen a dívek i jejich lidských práv se stalo jednou z priorit v rozvojovém rámci pro období po roce 2015;
- H. vzhledem k tomu, že z analýzy vývoje po roce 2014 vypracované v rámci Mezinárodní konference OSN o populaci a rozvoji vyplývá, že diskriminace žen a dívek je i nadále patrná ve všech společnostech; analýza zdůrazňuje, že naplnění práv a schopností jednotlivce, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv s ním spojených, je základem udržitelného rozvoje¹;
- I. vzhledem k tomu, že ženy více trpí dopady vojenských konfliktů, ekonomické krize a krize způsobené změnou klimatu a že v rámci migračních toků zaujímají stále důležitější místo, neboť již tvoří polovinu migrantů;
- J. vzhledem k tomu, že migrace v Evropě i ve světě narůstá a mnoho žen se stává obětí diskriminace a násilí, přejí-li si změnit svou kulturu, náboženství či životní styl;
- K. vzhledem k tomu, že ženy a dívky v globálním měřítku tvoří většinu osob žijících v extrémní chudobě, plní v celosvětové zemědělské produkci významnou úlohu a tvoří 43% pracovní síly v zemědělství v rozvojových zemích², avšak vlastní méně než 10 % půdy;
- L. vzhledem k tomu, že každoročně je 14 milionů mladých dívek donuceno k sňatku; vzhledem k tomu, že přinejmenším třetina žen na světě se stane obětí násilí, zneužívání, znásilnění nebo jiných forem špatného zacházení; vzhledem k tomu, že pro ženy ve věku od 15 do 44 let představuje násilí a znásilnění větší riziko než rakovina, autonehoda, válka či malárie;
- M. vzhledem k tomu, že chudoba žen a nerovnost žen a mužů jsou také základními příčinami a hnacími faktory obchodu s ženami a dívkami za účelem sexuálního vykořisťování, a vzhledem k tomu, že ženy a dívky jsou využívány v sexuálním průmyslu ve všech částech světa;
- N. vzhledem k tomu, že odepření přerušování těhotenství v zájmu záchrany života matky představuje závažné porušení lidských práv;
- O. vzhledem k tomu, že v rozvojových zemích je mateřská úmrtnost patnáctkrát vyšší než v rozvinutých zemích;
- P. vzhledem k tomu, že 62 milionů mladých dívek ve světě neabsolvuje školní docházku;
- Q. vzhledem k tomu, že chybějící všeobecná sexuální výchova, služby reprodukčního zdraví pro mládež a opatření k prevenci sňatků v útlém věku a sňatků z donucení, sexuálního

¹ http://icpdbeyond2014.org/uploads/browser/files/93632_unfpa_eng_web.pdf

² Organizace pro výživu a zemědělství při OSN - informační grafika, viz.:

<http://www.fao.org/resources/infographics/infographics-details/en/c/180754/>

obtěžování a násilí brání především dívkám v tom, aby chodily do škol a dokončily své vzdělání, což vede k nerovnostem mezi ženami a muži a k chudobě;

- R. vzhledem k tomu, že uplatňování zásady, jež vyžaduje stejnou odměnu za stejnou práci, je při dosahování rovnosti žen a mužů zásadní;
- S. vzhledem k tomu, že ženy a především matky se často stávají obětmi diskriminace, pokud jde o přístup k práci, a to v závislosti na typu zaměstnání; vzhledem k tomu, že to značně poškozuje jejich profesní dráhu;
- T. vzhledem k tomu, že v mnoha zemích vnitrostátní zákony nezaručují ženám a mužům stejná práva;
1. vyzývá k posílení provádění stávajících rozvojových cílů tisíciletí s cílem efektivněji se zabývat strukturálními příčinami nerovného postavení žen a mužů i posílením jejich vlivu a také strukturálními změnami, které je třeba provést pro dosažení definitivní rovnosti, a zdůrazňuje, že jde o důsledek různých překážek, jako je nedostatek prostředků, nedostatek politické vůle, převládající maskulinní model v politickém životě a volených vládních subjektech, nedostatečná stranická podpora žen, socioekonomické překážky, nedostatek časových zdrojů žen, úloha sociálních masových médií a nedostatečný stálý kontakt a spolupráce s veřejnými organizacemi, jako jsou odbory a ženské skupiny, jakož i v důsledku politik, jejichž cílem je omezit práva žen a dívek a jejich přístup ke zdravotnickým službám, jako je např. omezení financování humanitární pomoci ze strany dárcovské země v souvislosti se službami bezpečného provádění umělého přerušeni těhotenství;
  2. naléhavě vyzývá OSN, aby stanovila rovnost žen a mužů, lidská práva žen a dívek a posílení jejich vlivu jakožto samostatný cíl, jak navrhla otevřená pracovní skupina OWG¹, a jako základní předpoklad spravedlivého udržitelného rozvoje podporujícího začlenění, a aby rovněž zajistila začlenění zohledňování rovnosti žen a mužů i dílčích cílů a ukazatelů v rámci obecných cílů globálního rámce pro rozvoj po roce 2015 podle pohlaví, se zvláštním zřetelem na ženy, které čelí zvýšené marginalizaci v důsledku navzájem souvisejících forem diskriminace a nerovnosti;
  3. vyjadřuje politování nad tím, že těla žen a dívek, především pokud jde o jejich sexuální a reprodukční zdraví a práva, dosud představují „ideologické bojiště“, a v souvislosti s rámcem pro rozvoj po roce 2015 vyzývá k uznání nezcizitelných práv žen a dívek na tělesnou integritu a autonomní rozhodování, dále práva na přístup k dobrovolnému plánování rodiny, bezpečné a legální umělé přerušeni těhotenství, a dále žádá vymýcení násilí, včetně mrzačení ženských pohlavních orgánů, předčasných, dětských a nucených sňatků a znásilnění v manželství;
  4. žádá konkrétní akční plán zaměřený na rovnost žen a mužů, jenž bude doprovázet nezbytný mechanismus financování, včetně nástrojů pro sestavování rozpočtu v souladu se zásadami rovnosti pohlaví, s cílem řešit vzájemně provázané a strukturální příčiny

---

¹ Výsledný dokument z jednání otevřené pracovní skupiny dne 19. července 2014, viz: OWG_Outcome_Document_19_July_2014, <http://www.worldwewant2015.org/file/449888/download/489787>, <http://www.worldwewant2015.org/owg>

nerovnosti i mnohočetné formy diskriminace na základě příslušnosti k určitému pohlaví, etnického či kulturního původu, náboženského přesvědčení, sexuální orientace nebo genderové identity, zdravotního stavu a s tím souvisejících možností;

5. žádá, aby byly stanoveny dílčí cíle rozlišené podle pohlaví za účelem skoncování s feminizací chudoby a překlenutí rozdílů mezi ženami a muži, včetně lepšího přístupu žen a dívek ke kvalitnímu vzdělávání, všeobecné dostupnosti kvalitní zdravotní péče, lepší dosažitelnosti sexuálního a reprodukčního zdraví pro ženy a zabezpečení jejich práv v této oblasti, včetně plánovaného rodičovství a služeb souvisejících s umělým přerušением těhotenství, ukončení veškerých forem násilí páchaného na ženách a dívkách a rovněž násilí založeného na pohlaví, posílení sociální a ekonomické nezávislosti žen, zejména v oblasti zaměstnání a účasti na rozhodovacích procesech; zdůrazňuje, že sociální ekonomika napomáhá k nápravě tří největších nedostatků na pracovním trhu, kterým jsou nezaměstnanost, nestabilita pracovních míst a sociální i pracovní vyloučení;
6. žádá jasnou strategii, která ženám a matkám zpřístupní práci bez diskriminace, při současném dodržování práva na mateřství i na práci;
7. zdůrazňuje, že účast žen na politickém rozhodování a politických jednáních, především v rámci předcházení konfliktům, mírového procesu a upevňování míru, je rozhodující pro vytvoření vhodných podmínek pro stabilizaci a posílení států, a tedy i rozvoje; vyzývá k prosazování rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 s cílem zajistit účast žen na řešení konfliktů a budování demokracie;
8. důrazně odsuzuje přetrvávající používání sexuálního násilí proti ženám jako válečné zbraně; zdůrazňuje, že je třeba učinit více pro zajištění toho, aby bylo dodržováno mezinárodní právo a poskytnut přístup k psychologické podpoře žen a dívek zneužitých během konfliktů;
9. odsuzuje nedostatečné stíhání a trestání agresorů, kteří ohrožují ženy v oblastech konfliktů; žádá podrobnější údaje a statistiky týkající se beztrestnosti agresorů obviněných z toho, že se dopustili násilí na ženách v oblastech konfliktů;
10. naléhavě vyzývá k tomu, aby poskytování humanitární pomoci EU a jejich členských států nebylo podřízeno omezením ze strany dárců, pokud jde o přístup k bezpečnému přerušení těhotenství pro ženy a dívky, jež se stanou obětí znásilnění při ozbrojených konfliktech;
11. trvá na tom, aby do příštího akčního plánu ESVČ pro lidská práva byla začleněna konkrétní kapitola věnovaná rovnosti mezi ženami a muži;
12. trvá na tom, že zámořské mise ESVČ se musí zakládat na genderové vyváženosti a nedílnou součástí jednotlivých misí musí být strategie zaměřená na práva žen a rovnost mezi pohlavími;
13. uznává, že znevýhodněny a ohroženy jsou především dívky a ženy a zdůrazňuje význam podpory vzdělávacích systémů, které umožní přístup k základním vzdělávacím potřebám, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost gramotnosti a profesnímu vzdělávání, aby se tak řešilo porušování práva dívek na vzdělání; připomíná, že je třeba se zaměřit obzvláště na to, aby dívky nebyly vystaveny násilí, aby byly odstraněny diskriminující právní

předpisy i postupy a aby bylo v globálním měřítku posíleno postavení žen a dívek;

14. trvá na tom, že je nezbytné zajistit všem dívkám bezplatný a snadný přístup ke kvalitnímu základnímu a střednímu vzdělání, a přitom věnovat zvláštní pozornost nejvíce marginalizovaným kategoriím;
15. žádá posílení politik v oblasti veřejných systémů s cílem zajistit kvalitní, udržitelnou a spravedlivou zdravotní péči, se zvláštním zřetelem na starší osoby a osoby se zdravotním znevýhodněním;
16. zdůrazňuje, že jakýkoli cíl týkající se zdraví musí zahrnovat právo na nejvyšší dosažitelný zdravotní standard, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv; zdůrazňuje, že ženy musejí mít možnost v plném rozsahu uplatňovat svá sexuální a reprodukční práva, především prostřednictvím snadného přístupu k antikoncepci a umělému přerušování těhotenství; zdůrazňuje, že právo na reprodukční zdraví je nedílnou součástí lidských práv; v této souvislosti důrazně požaduje postavení nucené sterilizace mimo zákon;
17. vyzývá k odstranění všech forem diskriminace a násilí namířených vůči ženám a dívkám, a proto naléhavě vyzývá OSN, aby jakožto prioritní cíl stanovila vymýcení veškerých forem násilí páchaného na ženách a dále rozvíjela opatření, díky nimž se výrazným způsobem upozorní na extrémní formy násilí, jako je domácí násilí, vraždy ze cti, obchod s lidmi, nucené sňatky, sexuální vykořisťování a mrzačení ženských pohlavních orgánů, především pokud jde o ženy ve válečných zónách, a boj proti souvisejícím následkům násilí páchaného na ženách, které mají dopady na společnost, jako je nerovnoměrný rozvoj a diskriminace a zranitelnost žen v rámci hospodářství; domnívá se, že násilí páchané na ženách je závažným porušením lidských práv a nikdy by nemělo být omlouváno náboženstvím, kulturou ani tradicemi;
18. zdůrazňuje, že EU by měla poukazovat na nutnost zaujmout při uplatňování nového rozvojového rámce participativní přístup s cílem zajistit trvalé zapojení zainteresovaných osob na všech úrovních, včetně občanské společnosti, a zejména organizací žen a organizací zabývajících se rovností mužů a žen, jelikož od silných mechanismů sociální odpovědnosti na místní úrovni by měly přicházet informace na úroveň vnitrostátního monitorování rozvojových plánů, což by znamenalo správu skutečně podporující začlenění na místní, regionální i vnitrostátní úrovni;
19. trvá na tom, že je důležité shromažďovat specifické údaje zohledňující věk a pohlaví, aby bylo možno zavádět odpovídající politiky;
20. zdůrazňuje, že rámec pro období po roce 2015 musí odstranit základní příčiny chudoby tím, že podpoří rovné výsledky a posílí postavení pro všechny, zejména pro osoby žijící v chudobě, marginalizované populace a populace, jimž se nedostává potřebné pomoci, a to se zvláštním zaměřením na ženy, dívky a mládež;
21. vyzývá k tomu, aby zásady lidských práv byly základem rámce pro období po roce 2015, který musí zejména řešit problémy nerovnosti a diskriminace, účasti a posílení postavení marginalizovaných a znevýhodněných lidí ve společnosti – se zvláštním důrazem na práva žen, mladých lidí, přistěhovalců, osob žijících s HIV, osob LGBT a osob se zdravotním postižením;

22. trvá na tom, že je nutno zavést zvláštní a účinné mechanismy ochrany pro migrantky;
23. naléhavě vyzývá OSN, aby v rámci rozvojových cílů tisíciletí zdůraznila význam práva žen migrovat a začlenit se do nové kultury a změnit svůj životní styl, aniž by byly vystaveny násilí a zneužívání;
24. zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost překonání finančních a právních překážek udržitelného rozvoje i ochraně a uplatňování lidských práv všech žen; naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby řešilo nespravedlivé sociální, ekonomické a environmentální podmínky, které zosťňují feminizaci chudoby, komodifikaci přírodních zdrojů a ohrožení potravinové samostatnosti, jež brání emancipaci žen a dívek; v této souvislosti zdůrazňuje problém skupování velkých ploch zemědělské půdy zahraničními investory, jež má vliv na místní zemědělce a devastující dopad na ženy a děti;
25. vyjadřuje politování nad tím, že v navrhovaných cílech nejsou zohledněny různorodé environmentální hrozby ovlivňující životy žen a dívek ani jejich výrazná úloha při dosažení stability a upevňování míru, a zdůrazňuje, že je hledisko rovnosti mužů a žen je třeba vzít v potaz v případě všech budoucích cílů v oblasti udržitelného rozvoje, přičemž tyto cíle budou doplněny specifickými cíli týkajícími se žen a dívek;
26. domnívá se, že je nezbytné vypracovat komplexní rámec financování, který bude zahrnovat genderové hledisko, především pro EU prostřednictvím Evropského rozvojového fondu, aby byly naplněny nové cíle v oblasti udržitelného rozvoje;
27. trvá na tom, že je třeba zohlednit specifické potřeby zemědělkyn, zejména s ohledem na problémy se zabezpečením potravin;
28. vyzývá k začlenění genderové perspektivy jakožto průřezové otázky do politik, jež se týkají životního prostředí a změny klimatu, počínaje jejich prováděním a hodnocením konče, aby se tak zajistily faktické informace k hodnocení a zlepšení vlivu těchto politik; zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, že změna klimatu má důležité genderové hledisko, a to jak pokud jde o její dopady, tak i příslušná řešení, měla by EU trvat na přístupu založeném na rovnosti mužů a žen, na účasti a na právech, aby se zajistily hmatatelné výsledky v oblasti snižování nerovností mezi muži a ženami, pokud jde o přístup ke zdrojům určeným na přizpůsobení se změně klimatu a jejich kontrolu, a zajistil se také genderově vyvážený přístup v procesech rozhodování souvisejících s klimatem a katastrofami na všech úrovních;
29. jelikož rámec pro rozvoj po roce 2015 bude univerzálním programem celosvětového rozvoje, naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby začlenila sexuální a reprodukční zdraví a práva s ním spojená do své příští strategie EU v oblasti zdraví;
30. žádá, aby byl do nového celosvětového rámce rozvoje znovu zahrnut cíl dosažení všeobecného přístupu k péči o reprodukční zdraví a aby byl považován za prioritu, především prostřednictvím finanční podpory plánovaného rodičovství;
31. zdůrazňuje, že univerzální respektování sexuálního a reprodukčního zdraví a práv i přístupu k nim přispívá k dosažení všech rozvojových cílů tisíciletí souvisejících se zdravím: prenatální péči a možnosti vyhnout se vysoce rizikovým porodům i snížení kojenecké a

dětské úmrtnosti; zdůrazňuje, že plánování rodiny, zdraví matek a bezpečné provádění umělého přerušování těhotenství je pro záchranu životů žen velmi důležité;

32. požaduje konkrétní projekty EU na podporu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv s ním spojených v méně rozvinutých zemích, aby se zlepšila prevence úmrtnosti matek;
33. požaduje nový globální rámec, který by vytvořil spravedlivější a udržitelný obchodní systém založený na dialogu, transparentnosti a respektu, jehož cílem bude více spravedlnosti v rámci mezinárodního obchodu; zastává názor, že spravedlivý obchod (fair trade) je příkladem úspěšného partnerství, které zahrnuje řadu subjektů po celém světě a na různých úrovních dodavatelského řetězce, zajišťuje přístup znevýhodněných výrobců – především žen – na trh, zaručuje udržitelné živobytí, respektuje pracovní normy, přispívá k postupnému odklonu od dětské práce a podporuje ekologicky udržitelné zemědělství a výrobní postupy;
34. naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby předložily rozsáhlý přezkum provádění Pekingské akční platformy, aby tak v roce 2015 zdůraznily 20 let její existence;
35. trvá na tom, že je nutno považovat ženy za aktérky ovlivňující rozvoj, a tudíž s nimi konzultovat, především prostřednictvím občanské společnosti.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	6.11.2014
Výsledek konečného hlasování	+: 28 -: 4 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Matera, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Elissavet Vozemberg, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Mariya Gabriel, Arne Gericke, Sophia in 't Veld, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Elly Schlein, Dubravka Šuica, Monika Vana
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Hugues Bayet, Rosa D'Amato, Michela Giuffrida, Edouard Martin